

2015

LÉPCSŐ

Búcsú

174. szám

CISZTERCI SZENT IMRE PLÉBÁNIA

k

ö

z

ö

s

s

é

g

r

e

f

e

l

!

fotó: Bogdán Réka

A családtagok számon tartják a születésnapokat a rokonságban és legtöbbször a család összejön ünnepelni. Talán ezekben a pillanatokban az együttlét válik a legfontosabbá, az, hogy összetartozunk, a mosolyok, a finomságok – de ami megmarad, az a közösen eltöltött idő. Értékes, emberformáló, lelket melegítő emberi közösség. *Születésnapot ünnepelünk.* Egyházközségünk megalakulásának és azóta folyamatos létezésének örömét. Azt, hogy ide, ebbe a nagycsaládba tartozhatunk, különféle gondolkodású, élethelyzetű személyek, akiknek az életében egy dolog biztosan közös: szeretik az Istent.

vünk mélyén, de ilyenkor, az ünnep pillanataiban életre kelnek, megfrissülve hoznak el ide, a közösségbe, ami nemcsak egy szerzetes, hanem mindannyiunk számára a szeretet szolgálatának iskolája.

Egy-egy közösség jövője mindig a múltból erősödik, de a jelen pillanat határozza meg. Hogyan adja át a tudást, az élet kontinuitását az egyik nemzedék a következőnek. Mi mennyire vesszük ki részünket ebből a jövőt alakító jelenből? Mitől lesz ez számunkra is a szeretet egy

A Szent Imre a szeretet iskolája

A K I S Z O L G Á L A T R A K É S Z , O T T H O N R A L E L

fotó: Bíró Judit

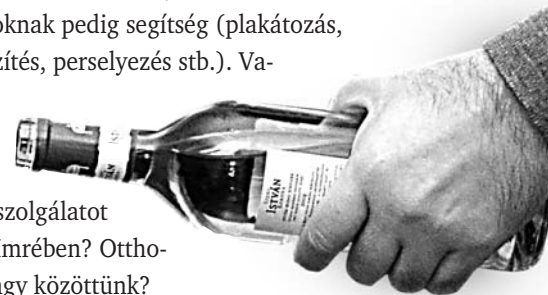
Szent Benedek a regulájában a szerzetesi közösség lelki helyét-állapotát, a szerzetesi közösséget egy iskolaként írja le számunkra. Gyermekként ennek a kötelességnek örömmel és lelkesen teszünk eleget, mert a gyermek nyiladozó értelme issza magába a körülötte lévő, megismerhető világ tudását. Felnőttként megpróbáljuk a beépített ismereteket életre váltani. Egy közösséghez való tartozásunkat az is mutatja, hogy ott mit tanulhatunk, mi erősít vagy gyengít, milyen szellemi, lelki táplálékkal építjük szemléletmódunkat; más kell a gyermeknek, más a fiatalnak és más az idősnak. A szerzetes számára így válik – korosztályokkal és irányultságokkal együtt – egy nagy otthonná a monostor, Szent Benedek lelkiatyaságában ez a sokszínű világ iskolává, a „szereket szolgálatának iskolájává” (Schola servitii caritatis).

Születésnapon ilyen a plébániai közösség is. Sokan, sok felől jövünk össze, hogy szellemi-lelki gyökereinket tápláljuk a személyes kötődést erősebb fonó jelenlétünkkel, és azzal, hogy – Dsida Jenőt idézve – „lélektől lélekig” jutunk a templom körüli nyüzsgésben és találkozásainkban. Talán régi gyermekkori emlékek törnek fel, a ministrálás fegyelmezett, összeszedett pillanatai, éneklés a kórusban, a halk, sokszor észrevétlen szolgálat, amelyet a közösségért tettünk egykor. Ezek bennünk élnek, olykor elcsendesedve húzódnak meg szí-

életre meghatározó közössége? Attól, hogy magunk is alakítjuk – aki szolgálatra kész, otthonra is lel ebben. Sok apró dolog találhat ránk, igazán örülhet az, aki megleli azt a keveset, ami neki örömet ad, másoknak pedig segítség (plakátozás, virágdíszítés, perselyezés stb.). Vajon Te már megtaláltad e szolgálatot a Szent Imrében? Otthonosan vagy közöttünk?

Ami a szerzetesnek a monostor, a hívőnek az a templom és az egyházközség. Az ide való tartozás pedig érdem. Jó, hogy most együtt lehetünk, ünnepelhetünk. Mert ennek van a rendelt ideje. Kívánok minden testvéremnek áldott és emlékezetes búcsú pillanatok!

Ipoly atya

Aszentmise liturgikus cselekménye... csöndjével és kimért csillagmozgásával idéz meg egy hajdani és halhatatlan véres cselekményt... – mondta a költő, Pilinszky János. Ez valami olyan egyedi istencsere, amelyhez fogható nincsen. Olyan formája az egyéni és közösségi Isten felé fordulásnak, ami egyszerre szép, üdvös és hasznos.

Minden emberben van *esztétikai* igény: úgy öltözködünk, rendezzük be a lakásunkat, választunk virágot, színeket, formákat, hiszen a rend, a szimmetria, a hangok harmóniája, minden, ami szemet, fület, érzékelésünket érinti – isteni bennünk. Amikor a látás,

(bérmálás, házasság, papi rend), kegyelmet adnak a mindennapi, sokszor küzdelmes életünkben. A vasárnapi szentmise nemcsak közösségi élmény, de Istencsere és áldozat is, aminek megvan a hatása hétköznapjainkban. A szentek egy része a liturgia hatására tért meg (Assisi Szent Ferenc, Bingeni Szent Hildegárd, Paul Claudel stb.).

Éppen ezért *hasznos* tudnunk, amit teszünk, ami velünk történik, aminek részesei vagyunk a liturgia során. Ferenc pápa (jezsuita) nem kifejezetten liturgikus beállítottságú, ám ismeri, tudja és betartja a liturgia szabályait. Nemrég abban a római templomban, ahol annak

Szép, üdvös, hasznos

LITURGIKUS KATEKÉZIS A SZENT IMRE-TEMLOMBAN

hallás, szaglás, tapintás, mozgás és közös étkezés csatornáin keresztül dicsőítjük Istent, fogadjuk el tőle Krisztus testének és vérének áldozatát, akkor egy kétezer éves gyakorlatba illeszkedünk bele, aminek legálább ezeréves előzménye volt, a zsidó rituálékban. XVI. Benedek pápa nagyon fontosnak tartotta ezt a folytonosságot, ami nem szakadhat meg, ami összeköti a ma élő embereket, a korábbi liturgiába kapcsolódókkal és az utánunk jövőkkel. A nem éppen vallásosságáról híres Kosztolányi Dezső vallotta: *oly szép mindez, hogy az Egyházhoz akkor se volna szabad hozzányúlni, ha Isten nem volna sem ében, sem bennünk...*

A liturgia *üdvünket* szolgálja, nem csak örök üdvösségünket, amelyet a szentségek hivatottak kikövezni előttünk, hanem földi üdvünket, lelki egészségünket, biztonságérzetünket, kiegyensúlyozottságunkat is. A szentségek rendje, kiemelkedően az eucharisztikus ünneplésé, a szentmiséé, de a többi szentsége is, a szentelmények, a paraliturgiák (betlehemes játék, litániák, népi ájtatosságok), a zsolozsma (az Egyház hivatalos imádsága) bölcsőtől koporsóig kísérik végig az életünket. Visszaadják lelki egészségünket (szentgyónás, betegek szentsége), táplálják lelki életünket (Eucharisztia), erősítik keresztény elkötelezettségünket

idején VI. Pál pápa ötven évvel ezelőtt a zsinat után először végezte a megújított liturgiát, azt mondta: *az Egyház arra hív minket, hogy éljük és mozdítsuk elő a hiteles liturgikus életet, azért, hogy összhang legyen aközött, amit a liturgia ünnepel, és amit mi az életünkben megélünk.* Így fakad a liturgiából élet, az istentiszteletből cselekvés, a tudásból jótett. A II. Vatikáni Zsinat azt kívánta, legyen részvételünk benne tudatos, tevékeny és gyümölcsöző

(SC 11). Sok még az értetlenség, a háttérbehúzódság, a féltékenység, a tudatlanság, járatlanság e téren. Sokszor tudatlanságból még a papság is „színpadias miséket” tart, a szent liturgiát emberi játékká alacsonyítják – ahogy nemrég Robert Sarah bíboros, az Istentiszteleti és Szentségi Fegyelmi Kongregáció felelős vezetője írta egy levelében. Pedig a papnak olyan eszközzé kell válnia, amely „átengedi”, láthatóvá teszi Krisztust.

A hétfő esti szentmisék katekézisei nyomán a római katolikus liturgia aktuális kérdéseit tárgyaljuk meg, igyekszünk a gyökerekig hatolni, ugyanakkor felkelteni a vonzódást, az érdeklődést az örök, mennyi liturgia iránt, amelynek a földi csak visszfénye, gyenge tükröképe.

Az írás szerzője budapesti születésű egyetemi lelkész, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye papja, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola tanszékvezető tanára, szentszéki bíró. Főterülete a liturgia. A három általa vezetett kollégium egyikében él a Farkasréten. Több (volt egyetemistákból álló) közösséget is vezet. *A Bárány menyegzője* című könyve, amely a Tihanyi Bencés Apátság kiadásában, 2010-ben jelent meg, átfogó elmélyedést kínál a liturgia titkaiban.

Pákozdi István

A szerelem meghökkentő nagyságáról nagyon sok művészi alkotás szól. Reméljük, hogy a sok helyen gyönyörűen ábrázolt élmény nagyszerűsége nem csorbul azáltal, ha most nagyító alá vesszük e jelenség összetevőit, s megpróbáljuk elemezni, hogy mi is történik ebben a különleges állapotban. Első fejezetünkben áttekintettük a szerelmi vonzódás különböző tényezőit, és megállapítottuk, hogy azokat a másne-

Úgy tűnik, mintha a kisgyermekkor boldog kötődésben és a szerelmes kötődésben megvalósulna az a tökéletes szeretet és személyközi egység, amelynek igénye és vágya belénk teremtve ott van, s amely belső igény meghatározza egész életünket. Ez a két megvalósulási forma azonban még „ingyenes”, részben ösztönös, az ember lényegi mivolta szempontjából kezdetleges, megalapozó, „belekóstolás” jellegű élmény. Ráadásul

A romantikus szerelem

A H Á Z A S S Á G K A L A N D O S T Ö R T É N E T E / 2 . R É S Z

Írásunk szerzője pszichológus, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Pszichológia tanszékének vezetője, Családtudományi Intézetének munkatársa. Valamint plébániánk jegyesoktatója.

műeket tartjuk leginkább vonzónak, akiknek a lényege emlékeztet minket a gyermekkor gondozóinkra, másrészt akikben felfedezzük a bennünk elfojtva élő tulajdonságokat. Ezek a felismerések és felfedezések sokszor tudattalanul zajlanak, mint ahogy a szerelem varázslatos élményének létrehozásában is a tudattalannak a főszereplő.

Amikor kiválasztjuk azt a másikat, akihez kötődni szeretnénk, akkor azzal a reménnyel vágunk bele a vele való kapcsolatba, hogy ő lesz az, aki feltétel nélkül szeret minket, gondoskodik rólunk, és akivel egységben majd visszanyerjük a személyiségünk teljességét. A vele való együttlét kezdetben valóban ezzel a nagyszerű élménnyel jár. Az élményt tetézik azok a vegyi anyagok, amelyek ilyenkor a szervezetben felszabadulnak. Egyszóval: több szempontból is elvarázsolt állapotba kerülünk.

Ez az elvarázsolt állapot a tökéletes egység illúziójával jár. A szerelmesek úgy érzik, mintha régóta ismernék egymást, mintha mindig is összetartoztak volna. Egyfajta időtlenséget élnek át. Azt az élményt is megtapasztalják, hogy egymás jelenlétében valóban kiteljesednek. És mindemellett átélik azt az érzést, hogy egymás nélkül nem tudnak élni többé.

Ne felejtsük el, hogy a szerelmesek lelki egysége nagyon hasonlít a csecsemő és édesanyja (vagy gondozója) lelki egységéhez. Mintha a szerelmes újra átelné azt a másikkra utalt, mégis boldog beszűkült állapotot, amelyet a kicsi gyermek él át egy szerető szülő karjaiban. Zárójelben fel kell hívnunk a figyelmet arra a döbbenetes valóságra is, hogy aki csecsemőkorában nem kaphatta meg ezt a feltétel nélküli szeretetet és odafigyelést, annak felnőttként nagyobb nehézségekkel fog járni egy ilyen szeretetkapcsolat megteremtése.

ezek átmeneti, időszakos állapotok, s az idő múlásával mindkettő átadja a helyét a kapcsolat és szeretet egy más szintű megvalósulásának. Ennek a másik szintnek az eléréséhez azonban már döntés, akarat és erőfeszítés kell. Erről majd a későbbiekben szólnunk.

A szerelem pszichológiája

A szerelmesek a gesztusok szintjén is úgy bánnak egymással, mint az édesanya a csecsemőjével. Becézgetnek, dédelgetnek, egymás kívánságait lesik és kitalálják, igazi empátiával figyelnek és meghallgatnak. Egyszóval képesek ideális társként viselkedni. Ezt a képességet néha egy nem tudatos illúziókeltéssel fel is nagyítják, amikor a kapcsolat elején megpróbálnak mindenben megfelelni a partner igényeinek: észrevehető ez az öltözködésben, a viselkedési stílusban, az ízlésben, sőt még világnézeti kérdésekben is.

Természetesen maradnak olyan tulajdonságai az embernek, amelyek nem a partner kedve szerint valók. Ekkor még ez sem akadály a tökéletes harmóniának, ugyanis van egy olyan pszichológiai mechanizmus, amely abban segít, hogy ne vegyük észre a valóság bizonyos elemeit. Ezt a jelenséget tagadásnak hívjuk. A szerelmesek tudattalanja előszeretettel nyúl ehhez az eszközhöz. A partnerüknek csak azokat a tulajdonságait hajlandók tudomásul venni, amelyek tetszenek nekik.

Van még egy jelenség, amely segíti a szerelmes torzítást. Ez a kivetítés vagy projekció. Az ember olyan tulajdonságokat vetít a kiválasztottjára, amelyek a saját vágyai és álmái megtestesítői, és kevés közülük van az illető valódi személyéhez.

A szerelem kezdetén tehát erősen idealizáljuk a párunkat. A kívülállók, a környezet tagjai látják ezt, és próbálják is figyelmeztetni az érintetteket, de hiába. A

torzítási folyamat tudattalan, ezért a résztvevői nehezen hiszik el, hogy egy kis „csalás” áldozatai. Az áldozat kifejezés szó szerint is értendő azokban az esetekben, ha egymás valódi személyének teljes félreismerésével, pusztán az illúzióikra alapozva ugranak bele egy visszafordíthatatlan, rossz kapcsolatba.

De valljuk be, hogy az idealizálás hasznos és szükséges is. Azon túl, hogy megcsillant és megtapasztaltat valamit a „tökéletességből”, segít abban, hogy két ember közel kerüljön egymáshoz, és kialakuljon közöttük egy kötődés, amelyre alapozva később egy magasabb szintű szeretetet építhetnek fel – ha akarnak.

Ahogy a csecsemő sem marad örökké szimbiózisban az édesanyjával, – mivel önálló személlyé kell válnia, és sok viszontagság közepette ki kell járnia a valódi szeretet iskoláját, úgy a szerelmesek sem maradhatnak örökké egy idealizált összefonódásban. Az ő hosszú távú feladatuk az, hogy két különálló személyként, egymás valódi valóját megismerve és elfogadva, tudatosan szeressék egymást. Ez a szeretet az ember egyik legmagasabb rendű teljesítménye. Ennek a fejlődési szintnek az elérése egy egész élet feladata, és azoknak adatik meg, akik vállalják. A házasságkötés aktusa ennek a vállalásnak a jele. Tegyük hozzá, hogy ennek az elköteleződésnek a súlyát az esküvő pillanatában még kevesen érzik, hiszen akkor még rendszerint az idealizált egység állapotában vannak.

A megpróbáltatások ideje

Amikor egy kapcsolat megszilárdul, és hosszú távú biztonságot látszik adni, – ez rendszerint az elköteleződés aktuálával esik egybe –, akkor kezdődik el az illúziók fokozatos leomlása. Egyre több valódi tulajdonságát vesszük észre a párunknak, és ez néha megdöbbentő élménnyel jár. E felfedezéseket az is segíti, hogy ebben az időszakban mindenki „lazítani” kezd, mármint ami a megfelelési szándékot illeti, hiszen senki sem tudja tartósan a legszebb arcát és legjobb viselkedését mutatni. Előtérbe kerülnek a kölcsönös elvárások is, hiszen tudat alatt azzal az igénnyel léptünk kapcsolatba a másik emberrel, hogy feltétel nélkül szeressen, boldoggá tegyen és kiteljesítsen minket. Akik túlságosan áldozatul estek a korábbi illúzióknak, azok komoly krízist élnek át ebben az időszakban. Akik

pedig nem a másik személyébe, hanem a szerelem élményébe voltak szerelmesek, azok ilyenkor többnyire ki is lépnek a kapcsolatból. Akikben azonban kialakult egy személyes kötődés, azok elindulhatnak a szeretet kialakításának útján. Ennek az útnak az első szakaszát többnyire egy fájdalmas hatalmi harc jelenti.

Kibontakozás a szerelemből

Csalódásaink okai 1.

Korábban, a párválasztás lélektanát taglalva megállapítottuk, hogy általában olyan emberekhez vonzódunk, akiknek a lénye emlékeztet minket a gyermekkori gondozóinkra. De mivel ez a hasonlóság nemcsak a jó, hanem a rossz tulajdonságok tekintetében is fennáll, egy idő után ráeszmélünk, hogy a párunk jelenlétében a sok jó mellett olyan fájdalmakat kell megtapasztalnunk, amilyeneket gyermekkorunkban is átéltünk. Sokszor fordul elő, hogy a párunk akaratlanul is felszakítja a gyermekkori lelki sebeinket. Ezek nagy szenvedést okoznak. És mi nem vagyunk tudatában, hogy egy régi seb szakadt fel. Azt képzeljük, hogy a párunk akaratlanul bánt minket ennyire. Vegyünk például egy kisfiút, aki zárkózott szülők mellett, erős érzelmektől mentes, visszafogott környezetben nőtt fel. Valószínű, hogy ennek a gyereknek a közelség-, melegség- és elfogadási igénye sokszor kielégítetlen maradt. Hogy ne szenvedjen ettől a hiányérzettől, kénytelen volt elfojtani ezeket a vágyait, azaz nem vett tudomást róla, hogy szüksége van a

közelségre és a meleg érzelmek átélésére.

Felnőtté válva valószínűleg ő is zárkózottnak és távolságtartónak tartja magát, és a hozzá hasonlóak társaságát keresi. Olyan lányba szeret bele, aki megfelel ennek a szülőktől eredő képnek. A fiatalember azt gondolja, hogy a tökéletes harmóniát találta meg. De a tudattalan beleszól a dolgok menetébe. Személyiségének ez a rejtett része azt reméli, hogy a házasságban végre átélheti a teljességet, így igényt tart az eddig elfojtott szükségletek kielégítésére is. De mivel a felesége ugyanúgy nem tud bánni az erős érzelmekkel, ahogy a férfi szülei nem tudtak, a fiatalember ugyanúgy frusztráltnak és kielégítetlennek érzi magát, ahogy gyerekkorában. Esetleg ő maga is most döbben rá először, hogy a lelke mélyén milyen vágyakat hordoz. Ha nem házasodik meg, akkor talán so-

hasem ismeri meg a valódi énjét. A felesége pedig a visszafogott viselkedésével akaratlanul újra és újra előidézzi a férje lelkében a frusztrált állapotot, ami most már kétszeres fájdalmat okoz.

Ha emlékszünk rá, a nemek közötti vonzódásnak lehet egy másik tudattalan szempontja is. Tetszenek a másik emberben azok a tulajdonságok is, amelyeket mi – ki tudja, milyen okból – rejtetten, azaz tudattalanul hordozunk magunkban. A kapcsolat előrehaladtával azonban egyre kevésbé tartjuk vonzónak ezeket a vonásokat, sőt kifejezetten zavarni kezdenek, és ugyanúgy el akarjuk fojtani őket, mint ahogy magunkban is elfojtottuk.

Vegyük példának az előbbi fiatalembert, de most alakítsuk másképp a képzeletbeli sorsát. Képzeljük azt, hogy amikor felnőtt, a hozzá hasonlóak társaságát keresi, de váratlanul olyan lányba szeret bele, aki egészen más, mint ő és baráti köre. Hangos, érzelmes, szélsőséges stb. A környezet csodálkozik, a szülők kétségbeesnek: hogyan lehetséges, hogy egy tőle ennyire különböző lányba habarodjon bele? Ők nem tudják, hogy a különbözőség csak látszólagos, ugyanis a fiú a saját elfojtott tulajdonságait fedezte fel a lányban, jelenlétében kiegészültek, teljesnek érzi magát. A lángható szerelem múlásával azonban az eredeti elfojtó tendenciák erősebbnek bizonyulhatnak, mint a kiegészülés iránti vágy. És a férjet zavarni kezdi, ami eddig vonzotta a felesége megnyilvánulásaiban.

Egy harmadik pszichológiai folyamat is megzavarja a pár harmonikus együttélését. Ez ugyanaz a kivetítés (projekció), amelynek segítségével a szerelem elején sok szép vonással ruháztuk fel a partnerünket. A későbbi együttélés során is megmarad a kivetítési hajlam, de egyre inkább a saját magunkban található negatív vonásokat, esetleg indulatokat vetítjük rá a másikra. S már nem csak rávetítjük, hanem bennük próbáljuk kezelni, megoldani őket.

Tipikus példa erre, ha valamelyik házaspárnak látszólag ok nélkül rossz a hangulata. Mivel szabadulni akar ettől az érzéstől, észre sem veszi, hogy a párját kezdi rosszkedvűnek látni. „Hát persze – gondolja magában –, azért ilyen rossz a hangulat, mert ő állandóan ilyen morcos.” Hogy kiszabaduljon ebből az állapotból, a párját kezdi kritizálni: „Megint olyan unott és egykedvű vagy, az embernek összeszorul a gyomra, ha rád néz.” Az igazágtalanul megtámadott fél két dolgot tehet. A leggyakoribb reakció ebben a helyzetben az szokott lenni, hogy az ember magára veszi a kivetített érzést, és eszerint válaszol visszahúzó vagy támadó formában: „Miért, talán ugráljak örömben? Miért nem tudsz békén hagyni? stb.” A folytatás legtöbbször veszekedés vagy megsértődés lesz, aminek a vége egy még rosszabb hangulat. A kezdeményező fél viszont megnyugszik, mert végre saját magán kívül tudhatja a rosszkedve okát.

Hatékonyabb, és a kapcsolatot építő megoldás is létezik. Ha a „megtámadott” fél érzékeli a kritika nem helyénvaló voltát, akkor nem veszi magára a projekciót, hanem empátiával felismeri a másik baját, és megpróbál segíteni rajta. Például kedvesen azt mondja: „Nem vagyok rosszkedvű, viszont látom, hogy téged bánt valami. Talán megint felbosszantottak a munkahelyeden? Gyere, mesélj.” Ez a felülemelkedő megoldás hasonlít ahhoz a viselkedéshez, ahogyan a jó szülők reagálnak az elkeseredett, dacos gyerek haragjára. Ha a kisgyerekeknek baja van, akkor ezt a baját azokra vetíti rá, akikkel bizalmas viszonyban van. Sír, kiabál, esetleg rúgkapál, és rettenetesen haragosnak látszik pont annak a jelenlétében, akihez a legjobban kötődik. Az édesanyák ismerik legjobban ezeket a helyzeteket. Ha egy szülő magára veszi a gyerek haragját, személye elleni támadásnak és sértésnek tekinti, akkor valószínűleg ő maga is elkeseredett haragra lobbán. Ha ezt a haragot és indulatot vetíti vissza a gyerekekre, az még elkeseredettebb és kontrollálatlanabb lesz. Ki tudja, hol lehet véget vetni egy ilyen indulati lavínának. Egy hosszú távú következménye biztosan lesz: a gyermek nem érzi magát biztonságban, mert a felnőtt ugyanolyan gyenge, mint ő. És nem tanulja meg az indulatok kezelését sem. A megoldás kulcsa itt is ugyanaz, ami a házastársak közötti kivetítéseknél: a szülő nem veszi át a gyerek indulatát, hanem erős nyugalommal feléje fordulva megnyugtatja őt. Ebben beletartozik az is, hogy kimondatja, megfogalmaztatja a gyerekkel a baját (ha az már tud beszélni). Megbeszélve sokkal könnyebb feldolgozni a sérelmet még a gyerek számára is.

Csalódásaink okai 2.

Hogy is volt a mesében? A főhős rengeteg megpróbáltatáson ment keresztül, míg elnyerte a választottja kezét. És milyen a valóság? A házaspárnak rengeteg megpróbáltatáson kell keresztülmennie, hogy elnyerhesse a legvalószínűbb szeretet örömét.

A mesebeli megpróbáltatások között a legnehezebbnek talán azok bizonyulnak, ahol csúnya, visszataszító, vén emberekkel vagy rusnya állatokkal kell emberségesen és szeretettel viselkedni. S ha erre képes valaki, akkor nagy esély van rá, hogy a visszataszító lény csodálatos herceggé vagy hercegnővé változik, aki egy életen át tökéletes társa lesz a próbát kiállt hősnek.

És mi a helyzet az élet „varázslataival”? Eddigi elemzéseinkből kiderült, hogy nem kevés szemfényvesztés van a való életben is, csak ezek mintha pont fordítva történnének, mint a mesében. Amikor megszeretjük a másik embert, akkor pompás hercegnek vagy gyönyörűséges királykisasszonynak látjuk. Mintha egy jó tündér elvarázsolta volna az egyszerű legényt és leányt. Nem is okoz gondot az, hogy elköteleződjünk mellette. Elemeztük azt a folyamatot is, amikor megszűnik a

varázslat, és csodálatosnak látott párunk hétköznapi emberré változik. És legutóbb szót ejtettünk egy olyan jelenségről is, amikor mi magunk varázsoljuk rút békává a párunkat, mert a bennünk elrejtett negatív tartalmakat tudattalanul rávetítjük. Jobb esetben ezek a „varázslatok” csak átmenetiek, és nem felejtjük el a másik igazi arcát. Előfordulhat azonban az is, hogy a házasaik tartósan olyan tulajdonságokat látnak a házastársukban, amelyekkel nem is rendelkeznek. Ezeket állandósult projekcióknak nevezzük. Ezek a projekciók úgy működnek, mint egy igazi varázslat: a másik ember úgy vergődik bennük, mint a békává változtatott királyfi a hideg békabőrben. Bármit tesz, bármit mond, békaként kezelik. Efféle varázslat következhet például olyan esetekben, amikor a házastársunk emlékeztet minket valamelyik szülőnkre vagy más rokonunkra. Ha nem vagyunk résen, akkor úgy kezdünk viselkedni vele, ahogy ezzel a rokonnal viselkedtünk, mintha ő nem is saját maga, hanem az a valaki lenne. Kemény munka megszabadítani valakit az őt behálózó projekcióktól. Ennek a munkának az elvégzése ritkán megy önerőből. Sokszor csak egy külső segítség közreműködésével sikerül.

Vegyük fel történetünk elhagyott fonalát.

Ott áll a házaspár, megzavarodva, mennyei lényből hétköznapi, fogyatékoságokkal teli férfivá és nővé, rosszabb esetben rúttá, egymást bántó ellenféllel varázsolva. A helyzetet sokan tényleg úgy élik át, mintha gonosz varázslat történt volna. A varázslat pszichológiai hátterét – amit az előzőekben kifejtettünk – nem ismerik, vagy ha ismerik is, túl erős érzelmek uralják őket ahhoz, hogy racionálisan tudjanak gondolkodni. Csalódottak, és tele vannak félelemmel, mert álmaik és elvárásaik nem úgy teljesülnek, ahogy szeretnék. Mit tegyenek? A leggyakoribb, szinte általánosnak mondható reakciónk az, hogy belebonyolódnak a korábban már emlegetett hatalmi harcba, azaz megpróbálják kényszeríteni a másikat, hogy az ő akarukat teljesítse. Ezt a kényszerítést ki-ki a saját lelki fegyvertárának a bevetésével próbálja megvalósítani. S a fegyvertár készletét nagyrészt gyermekkorunkban szedgettük össze azokból a „harci technikákból”, amelyekkel egyrészt mi magunk éltünk, másrészt amelyeket az eredeti családjukban láttunk. Ezeknek az eszközöknek az általános jellemzője az, hogy érzelmvezérelt, ösztönös, reflexként belénk ivódott reakciókból állnak, és nem tartalmazzák a tudatos, racionális megfontolás elemeit. Következésképpen nagyon kicsi a hatékonyságuk, és sok mellékhatással járnak. Készítsünk leltárt a legtipikusabbakról.

A hatalmi harc legerősebb módszere az a technika, amelyet még csecsemőkorunkból örítettünk meg, tehát tudattalan vezérlésű. Sokan ismerik azt a helyzetet, amikor úgy próbálunk szeretetet kapni a házastár-

sunktól, hogy a lehető legkellemetlenebbül viselkedünk vele. Eléggé nyakatekert módszer, ráadásul szinte nulla a hatékonysága. És mégis újra meg újra duzzogással, bántással, sértett hallgatással stb. próbáljuk a másik szeretetteljes figyelmét magunkra vonni. Miért? Úgy tűnik, hogy ilyenkor a legkorábbi életkorban begyakorolt figyelemfelhívó jelzésekészletünk aktiválódik. Gondoljunk csak a csecsemőre, aki dühödt sírással hívja a szüleit. Vagy a totyogó kisgyerekekre, aki toporzékolva kéri, hogy vegyék karba. Vagy a nagyobb gyerekekre, aki elindul világgá bánatában. Mintha felnőtt korunkban sem tudnánk lemondani ezekről a figyelemfelhívó eszközökről. S ez valahol érthető is, ha szem előtt tartjuk, hogy a házastársi kapcsolat a személyiség legmélyebb rétegeit is aktivizálja. Igen, de a házastársunk mégsem a szülőnk, s őt nagyon nehéz ezekkel a módszerekkel szeretetre bírni. Ő a nyílt, felnőtt kommunikációból ért.

Egy másik gyerekes elvárás is általános jelenségnek tekinthető a házasságban. Szeretnénk, ha a társunk mindig tudná, kitalálná, hogy adott helyzetben mit szeretnénk, mire van szükségünk. Ezért eszünkbe sem jut közölni vele a vágyunkat. És persze halálosan megsértődünk, ha ezt a rejtett kívánságunkat nem teljesíti. Ha egy ilyen helyzetben rákérdezzük a sértett félnél, hogy miért nem közölte a kívánságát, akkor duzzogva csak annyit mond: „Ha mindent a szájába kell rágnom, és magától nem tudja, akkor már nem öröm, amit tesz. Ha szeretne, akkor tudná, hogy mire van szükségem.” Ez sajnos nem igaz. Itt megint mindentudó szülőnek képzeljük a párunkat. Pedig ő egy egyenrangú felnőtt társ, aki – bár már sok kívánságunkat ismeri –, nem lát bele minden gondolatunkba. Nem szeretetlenségéből nem teljesíti a kívánságainkat, hanem mert esetleg nem is tud róluk. Ő a nyílt, felnőtt kommunikációból ért.

Lelki fegyvertárunk speciálisabb, személyre szabottabb elemeit szintén gyakran vetjük be a házastársunk „ellen”. Ezek is annyira automatikusan működnek, hogy nem is vesszük őket észre. Csak a pusztulást érzékeljük, amelyet a kapcsolatunkban okoznak. Csak akkor tudjuk hatékonyabb eszközökre cserélni őket, ha felismerjük a működésüket. A felismerésükhöz pedig izgalmas nyomozásba kell kezdenünk. *(folytatjuk)*

Somogyiné Dr. Petik Krisztina

Európa egyetlen hídja, mely inkább elválaszt, mint összeköt, a mostari Stare Most. Napjaink bevándorlási hulláma nyomán mind múltja, mind jelene olyannyira tanulságos, hogy érdemes feleleveníteni. Nemcsak a következtetések levonása végett, hanem azért, mert megmutatja, hogy egymástól szögesen eltérő kultúrák és vallások együttélése mekkora nehézségekkel jár.

A megosztott jelen

J E L E N T É S M O S T A R B Ó L

A szerző 1948-ban, orvos-pedagógus családban született Budán. Érettségi után segédmunkásként, levéltári gyakornokként, filmgyári világosítóként, reklámszerkesztőként, majd – a rendszerváltozást követően – különböző vállalatok közép- és felső vezetőjeként dolgozott. Egyetemre ún. „rendszerellenes tevékenysége”, illetve a letartóztatását követő felfüggesztett börtönbüntetése miatt nem vették fel, végül levelező szakon elvégezte a Külkereskedelmi főiskolát. Író-drámaíró. Eddig tíz kötete, közel száz esszéje, tanulmánya és három színműve látott napvilágot. *Kegyelem* c. történelmi drámáját a Gyulai Várjátékokon, 2013-ban mutatták be. Felesége grafikusművész, fiuk a Szent Imre Gimnázium tanulója.

Bosznia-Hercegovináról kevésbé ismeretes, hogy zaklatott története során a Corvin Mátyás által kinevezett Garai Miklós személyében magyar király is volt. A török európai hódításai derekán a számárhátas kőhíd és mellé emelt erődök építéséről 1556-ban Nagy Szulejmán szultán határozott, majd az átkelő tervezését Mimar Hajrudinra bízta. A sebes folyású Neretvát 24 méter magasságban, pillér nélkül 30 méter szélességben átívelő híd Európa-szerte páratlan volt. Közvetlen szomszédságában a folyóba ömlő hegyi patakok fölé hasonló, apróbb átkelők épültek, a környék stratégiai fontossága, illetve az északra vezető hadiút miatt. A „nagy” más néven „öreg” híd egyik oldalán a janicsárlaktanyával, másikon az őrtoronnyal az egyedülálló török építészet és az iszlám jelképe.

Köré épült Mostar óvárosa (egy részét Tabánnak hívják), s ott található Karadoz bég 450 éves mecsete és dzsámija, mely nem csak múzeum, imahely is. Ezen kívül legalább negyven, többségében vadonatúj épület szolgálja az igazhitűek vallását. A környék apró hegyi falvaiban, ahol legfeljebb egy tucat család él, Szaúd-arábiai pénzből a házak fölé mecsetek és dzsámik sokasága nyurgul. Látható, hogy mindegyik előre gyártott elemekből készült.

A polgárháború idején a mostari Öreg hidat a horvátok a Neretvába robbantották, majd a békekötéskor a magyar hadsereg utász alakulatai a faragott köveket kiemelték és az átkelőt eredeti formájában újjáépítették. A várost azonban egy 33 méter magas kivilágított kereszt uralja; utóbbi a horvátok emelték a háború után. Mostar felvirágzása az Osztrák-Magyar Monarchiának köszönhető, mindenekelőtt a Sarajevó-Mostar-Ploče vasút kiépítésének. A város azóta is Hercegovina gazdasági központja. Van itt egy török főkonzulátus a muszlim negyedben, sok száz éves házcskák között.

Bosznia-Hercegovina a horvát-bosnyák föderáció ellenére nem független államalakulat, hanem protektorátus. ENSZ-főbiztos irányítja, a szerb köztársasággal együtt. Mostart elvileg a polgármester és a városi tanács vezeti, melyben csekélyebb lakosságuk ellenére a muszlimok és a horvátok egyenlő számú tagot delegálnak. A település lassacskán újjáépül, de a háborúra léptenyomon szétlőtt házak emlékeztetnek. A múltat és a

megosztott jelent nemcsak a Stare Most, hanem az imára hívó müezzinek is szimbolizálják. Bár a turisták rácsodálkoznak, az ottani horvátok idegenkednek tőlük. Horvátot az óvárosban nem nagyon látni, míg a muszlimok kerülnek a keresztény városrészeket. Három-négyszáz éve valamennyien szerbhorvátul érintkeznek – törökül senki se beszél – de a jelek szerint ennyi idő sem volt elég ahhoz, hogy a boszniai három nemzet valóban megértse egymást. Mostart és a környező hegyi falvakat az idegenforgalom élteti, ezért a horvát-bosnyák ellentét a felszínen alig látható, de alatta jól érzékelhető. Lehetne mondani, hogy a háború következménye. Talán húsz év béke nem elég ahhoz, hogy feloldódjanak a vallási-etnikai ellentétek. Csakhogy a sorra létesülő mecsetek a szembenállást nemcsak nyilvánvalóvá teszik, hanem kifejezetten szítják.

A látogató eljátszik a gondolattal: a gyönyörű mostari híd a fegyveres hódítás céljaira épült, végül háború pusztította el. Az átkelőt egy vaskos őrtorony és egy erősített laktanya uralja. A lakosság elkülönülése, a muszlim nők fejkendője, a müezzinek kántálása, a városi sportegyesületek és kulturális intézmények kettősége mind azt mutatják: a zavartalan együttélés napjainkban is vágyalom. Annak ellenére, hogy ötszáz éve, legkésőbb a török uralom megszűnése óta Hercegovinát a Neretva szűk völgyében keresztények és muszlimok egymás mellett lakják. Mostarban az iszlám világiasabbnak tűnik, mint mondjuk Kölnben, vagy Párizsban, de nem tudni, a fanatikus imámok hogyan formálják a fiatalok lelkét. Tény, hogy az IS nevű terrorszervezet Bosznia-Hercegovinában is toborzott és toboroz. Noha a lakosság nagy többsége horvát és szerb, az IS jelenlétét semmi sem akadályozza. A gyanakvós keresztény (katolikus és ortodox részről egyaránt) nemcsak történelmileg indokolt, de a jelenre

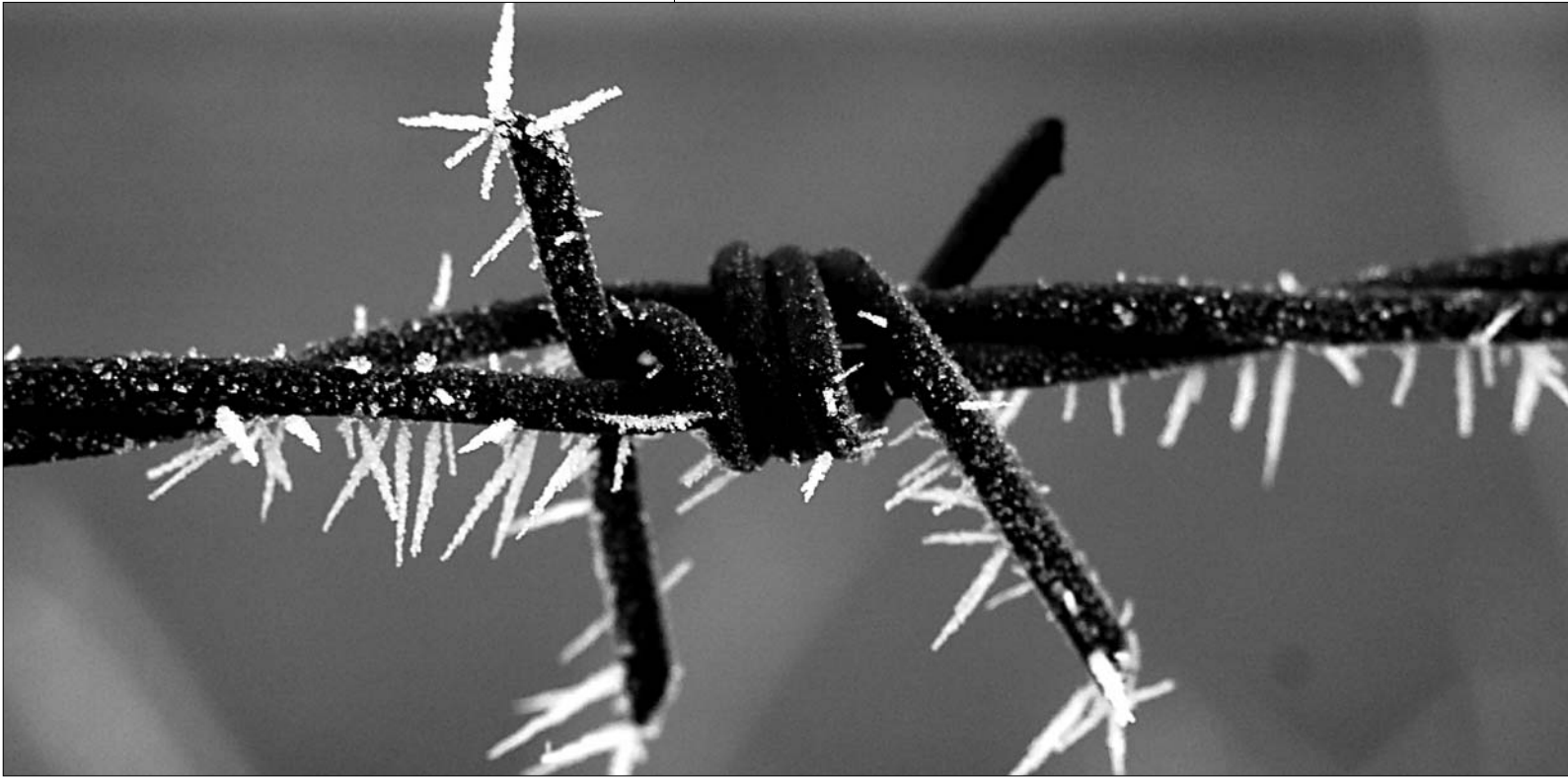

nézve is. Míg egy horvátnak eszébe sem jut a vegyes lakosságú falvakban katolikus templomot építeni, ugyanott a mecsetek gombamód szaporodnak. Ezek után felettébb hiteltelen az ateista, balliberális pártok hivatkozása a jézusi szeretetre, és a befogadásra, egyáltalán a keresztény tanításokra, melyeket nemcsak tagadnak, de kifejezetten harcolnak ellenük. Az Iszlám térítő, sőt hódító vallás, mely az oszmán-török idők óta lendületéből mit sem veszített. Még Boszniában sem, ahol egy pusztító háború nyomán az addig is kisebbségben lévő muszlimok száma meredeken csökkent, majd gyors növekedésnek indult.

szunnita, török-kurd, és egyéb nemzeti és törzsi ellentéteket.

Félő, hogy nemcsak a határok átjárhatósága vált kérdéssé. Ami annál sokkal fontosabb: veszély fenyegeti a humánumot, a tolarenciát, az európai nemzetek, hívők és ateisták, különböző vallásúak és világnézetűek együttélését, méghozzá a második világháború óta a legsúlyosabb. Épp ebben a helyzetben lett nyilvánvalóvá, hogy a kontinens vezetése megosztott, a politikusok nagy része alkalmatlan, mi több, felelőtlen. Ipari méretű a másokra mutogatás, a média torzítása, a teendők halogatása, és a kapkodás. A legkézenfek-

Az a rettenetes nyomás, melynek Európa ma ki van téve, nem újkeletű. Annak idején a török a bécsi Kizil Elmára (aranyalmára), a Német-Római Birodalomra és Itáliára, vagyis Európa legfejlettebb régióira ácsingózott. A militáns iszlám így tesz ma is. Előbb a centrumot kell elfoglalni és belakni, a peremvidékek hódoltatása ráér. A Balkán, az oláh vajdaságok, Erdély és Magyarország korábban is csupán felvonulási terep volt. Megakadályozta a török terjeszkedést, de annak következményei a térséget ma is sújtják. Napjainkban migránsok százezrei tartanak Németországba, Dániába és Svédországba, azok, akiknek immár Ausztria sem felel meg. Milliók készülődnek, köztük megálla-píthatatlan számú hadviselt fiatal, sokan közülük a szélsőséges iszlám harcosai. Bár a Közel-Keleten és Észak-Afrikában középkori jellegű véres vallásháborúk dúlnak, a telepes hullámot nemcsak ösztönzik, hanem saját céljaik szolgálatába állítják. Magyarán: a hadszínteret kiterjesztik Európára, sőt, exportálják a síta-

vőbb megoldáshoz egyszerűen hiányzik a politikai akarat. Az önelégült, elkényelmesedett Nyugat (egyelőre) ellenzi, hogy Európa határain kívül létesüljenek menekülttáborok, és a bevándorlási kérelmeket ott bírálják el. Pénz kell hozzá, de aránytalanul kevesebb, mint a várható villongások leküzdéséhez, óriási tömegek integrációjához és munkába állításukhoz. Európában ma két magyarországnyi ember állástalan. A harminc éven aluli spanyol és görög fiatalok közel 30 százaléka munkanélküli. Az előregedő kontinens bevándorlókkal szaporítása – nyakló nélkül – nem más, mint a vég kezdete.

E sorok írója Mostarban néhány hete kérdezett meg egy ottani lakost: sikerült-e Bosznia-Hercegovina népeinek megbékélniük? Közelednek-e egymáshoz muszlimok és a keresztények? A tömör válasz két szóból állt: félünk egymástól.

fotó: Bíró Judit

Wodianer-Nemessuri Zoltán

„Gyermek volt még Izrael, amikor megszerettem, Egyiptomból hívtam meg a fiamat. (...) Puha kötelékekkel vonzottam őket, a szeretet kötelékeivel. Olyan voltam hozzájuk, mint aki arcához emeli a csecsemőt; lehajoltam hozzá, enni adtam neki.” (Oz 11,1.4)

„Bizony mondom nektek, ha nem változtok meg, s nem lesztek olyanok, mint a gyermekek, nem mentek be a mennyek országába.” (Mt 18,3)

37 éves vagyok, 3 éve házas. Esküvőnk után pár hónappal költöztünk férjem újbudai lakásába. Eredetileg Galgahévízről, egy Pest megyei településről származom. Ott szívtam magamba először a templom illatát; őseim igaz hitét, emberszeretetét; a rózsafűzér érté-

tébe. A Lélekben Otthon Alapítvány felkészítésén is részt vettem, mely az öngyilkosok hozzátartozóinak mentális segítségét tűzte ki célul.

Isten már korántsem volt életem középpontja, kezdett kiüresedni a hitem. Ennek ellenére Ő sosem feledkezett meg rólam, szelíden hívott lelki programokra, medjugorjei találkozókra. Meghatározó élmény volt számomra megtapasztalni több tízezer fiatal közös imáját, csendes szentségimádását.

2010 nyarán, az egyik hasonló zárándoklat alkalmával szólított meg egy lány, és elhívott a budavári Jézus Szíve Közösségbe. Már ennek tagjaként zárándokoltunk ki ismét Medjugorjéba, ahol csodálatos lelki él-

Puha kötelékekkel

K A T E K É T Á K B E M U T A T K O Z Á S A

két. Hála szüleimnek, katolikus nevelésben részesültem. Kicsi koromtól kezdve nagyon vonzott a Jóisten jelenléte. Általános iskolásként sokszor betévedtem a templomba, és csendben időztem Jézusnál.

A kisgyermekkorai lelki élmények mély gyökeret vertek bennem, de csak jóval később érelődött meg, hogy mit is vár tőlem az Úr. A '90-es évek közepén fiatal, szalvatoriánus, lengyel atyák érkeztek Galgahévízre. Az ő szárnyaik alatt indult ifjúsági hittan csoportunk, melynek aktív, lelkes tagja voltam. Taizé-i imaórák, évvégi találkozók, nagymarosi találkozók fémjelezték ezt az időszakot. Sokat bicikliztünk, és több alkalommal elzárándokoltunk Lengyelországba. Nagyon sokat köszönhetek az atyáknak és ennek a közösségnek, többek között a két legjobb barátómet, akikkel a mai napig tartom a kapcsolatot.

Főiskolás éveimet Egerben töltöttem, ahol kommunikáció és művelődésszervező szakon végeztem. A filmvideokultúra szakirányt választottam, filmkritikusi álmokat dédelgetve. A kultúra, leginkább a filmművészet azóta is fontos eleme az életemnek. A diploma megszerzése után a turai művelődési házban dolgoztam 5 évig, majd egy rövid madridi kitérő után, Budapestre költöztem. Pályaelhagyóként multicégekhez kerültem, ahol többnyire vezetői asszisztensi munkakörben tevékenykedtem. Egy ideig Kerényi atyához jártam hittan órákra, de valójában nem találtam a helyemet, a hivatásomat. A magánéletben is egyre inkább sodródtam. Vágytam arra, hogy segítsék másokon, így elvégeztem egy önkéntes beteglátogatói képzést. Szívesen jártam a Bethesda Kórházba és a Vakok Intéze-

ményben volt részem. Hazatérve, a közösség egyik alapító tagjával kezdtünk közelebb kerülni egymáshoz, aki azóta a hitvesem. A Jóisten életem összes területét átvizsgálta, alaposan felforgatva kényelmemet. A már értéktelenné érzett, jólfizető állásomat ottahagytam, és egy kisebb, családiasabb cég után a kormányhivatalnál dolgoztam gyermekvédelemben. A Szentlélek-szeminárium elvégzése után az Úristen több jelét is adta annak, hogy számít rám. A dobogókői, szentignáci csendes lelkigyakorlatok alkalmával megtapasztaltam, mit jelent Jézus barátjaként járni az erdőt, szemlélni a természetet, közel lenni hozzá. A Jézus Szíve Közösség kezdeményezésére egyedülálló, párra vágyó lányok imacsoportját vezettem évekig, míg férjem hasonló témájú fiúimacsoportot. A közös imádságokból, Isten kegyelméből nagyon sok gyümölcs, házasság, gyermek született. Férjemmel közös baráti körünk nagy része is innen került ki.

Esküvőnk után pár héttel éreztem az indíttatást arra, hogy gyermekeket szeretnék Krisztushoz vezetni. Nagy lelkesedéssel, az utolsó pillanatban pótfelvételeztem a Sapientia esti tagozatára. Jelenleg harmadéves, végzős hallgató vagyok, katekéta szakirányon, BA alapképzésen. Úgy érzem, hogy rátaláltam arra a hivatásra, amit a Jóisten megálmodott számomra. Szeptembertől, óraadóként, két környező általános iskolában tanítok harmadik osztályosokat, Budafokon óvodásokat.

Bucsy Anetta

Ha arra gondolok, hogy rám, mint emberre és mint hitoktatóra kik, mik voltak leginkább hatással, a családomat, templomunkat és a Ferencvárost említeném. Magamat – büszkén – úgy szoktam jellemezni, hogy „Szent Imrész gyerek” voltam, ebben benne van egy értékrend, amit szeretnék képviselni és átad-

és a szüleik elfogadtak, abban nagy szerepet játszott, hogy magam is szeretem a sportot, a focit, a zenét. Olyan jó kapcsolat alakult ki közöttünk, hogy még azt is elnézték nekem, hogy a zöld-fehérek helyett Vasas drukker vagyok. Ez nagy szó, és sokat jelent! Végtelemül hálás vagyok, hogy tanárként a rettegett „dzsumbujos” gyerekeket taníthattam. Élveztem minden percét, és rengeteget tanultam tőlük! Ha én fele annyit adtam nekik, mint ők nekem, már elégedett lennék...

Nagy szeretettel emlékszem a közös programokra, táborainkra és az ifikre, akik szívügyüknek tekintették a plébániát, segítették, segítik a kicsiket. Hála értük! Külön öröm számomra, hogy sok akkori diákom útját követhetem, mert a kapcsolat nem szakadt meg az elmúlt 13 év alatt. Az akkori, pici hittanosaim már felnőttek, jó érzés, hogy megkeresnek, megírják életük nagy döntéseit, felhívznak, felköszöntjük egymást. Megnyugtató látnom, hogy hol tartanak, és milyen értékrendet képviselnek.

Őket tanítva, kezdő pedagógusként fogalmazódott meg mottóként bennem: nem hittan csoportokat tanítok, hanem személyeket, személyiségeket. Tanárként ezt a gondolatot és a gyerekek megismerését rendkívül fontosnak tartom, emiatt komoly továbbképzésen veszek részt évek óta – a gyerekek lélektana és a fiúk gondolkodásmódja tantárgyból három gyermekem Levi, Bence és Vince fiam adják a leckéket. Hogy a diszkrimináció vádja ne érhesse, abban pedig keresztényeim Dodó, Orsi és Cecinke segítenek. Köszönet és hála nekik is, értük is!

fotó: Urbányi Zoltán

Pár éve az a megtiszteltetés ért, hogy fiaim születését követően a Szent Imre Plébánia területén levő iskolákba hívtak tanítani. Különleges érzés számomra, hogy régi hittanos társaim gyerekeit is taníthatom, és nagy öröm az is, hogy így elhívhatom a tanítványaimat ide, a plébániánkra és az itteni családok misékre. Úgy szeretném, ha minden hittanosom megtapasztalhatná, milyen Szent Imrész fiatalnak lenni, egy remek közösségbe tartozni, tehát azt, amit én is átéltem itt, gyerekként...

Illóvszky Bea

ni, és az is, hogy mit jelent számomra a közösség szó. Amikor másodikos egyetemistaként, mint hitoktató kezdhettem el tanítani a Ferencvárosban, magammal vittem egy olyan mintát innen, amit ott célként szerettem volna megvalósítani.

A Szent Vince Plébánia és iskolái erősen missziós és „fradista” területen található. Hogy az ottani gyerekek

Az Antióchia 17 és 25 év közötti fiatalok plébániához kötődő közössége, mely a világ – és Magyarország – számos pontján megtalálható. A Plébánián immár 19 éve működik, közösségünk hente tart imatálkozókat és félévente egy-egy Hétvégét, melynek során két és fél napot töltünk együtt. Ekkor várjuk újonnan érkező tagjainkat – újoncainkat – is. Idén november 27–29-én tartjuk 38. Hétvégénket, melynek vezetői Rác Anna és Markó Zoltán.

Anna: Úgy gondolom, hogy a közösség óriási megtartó és húzóerő Isten felé vezető helyes úton. Sokszor olyan, mintha egy hatalmas szeretet- és elfogadás-buborék lenne, amibe belépek, mikor antióchiások társágában, imaalkalmakon, vagy Hétvégén vagyok, és ezáltal megszűnik létezni a külvilág, minden nehézségével, visszáságával együtt. Ezen kívül tükör is, persze csak indirekt módon, mert szembesít azzal, hogy az adott élethelyzetemben esetleg hol kéne változtat-

Hatalmas szeretet-buborék

KERESZTÉNY KÖZÖSSÉG FIATALOKTÓL, FIATALOKNAK: A SZENT IMRE ANTIÓCHIA

Anna jelenleg Szegeden tanul matematika-informatika szakos tanárnak. Elhivatottságát és lelkesedését jól mutatja, hogy az őszi Hétvégére való felkészülés során minden vasárnap este részt vesz az imatálkozókon, majd hétfőn hajnalban indul is vissza Szegedre, hogy 8-kor már az egyetemen lehessen. Nyitott és figyelmes tagja közösségünknek, aki bármikor kapható egy jó beszélgetésre.

Zoltán a BME matematika intézetének PhD hallgatója, kutatómunka és oktatás mellett szakít időt a Hétvégére való felkészülésre. Nyaranta rendszeresen tanít és nevel különféle korú gyerekeket a Böjte Csaba által alapított Dévai Gyermekotthonban. Igen aktív, rendszeresen szervez közös programokat és igyekszik mindenki vel személys kapcsolatot ápolni.

Hogyan emlékeztek vissza az első Antióchia Hétvégétekre?

Zoltán: A Hétvége számomra első körben egy élmény: az volt a legelső alkalommal, és azóta is az. Mindig más és más, de hatalmas élményt nyújt. Az első hétvégén az újdonság és meglepetés ereje, a sok kedves és nyílt ember fogott meg, továbbá Isten közvetlen megtapasztalása, érezhető jelenléte az emberekkel folytatott beszélgetés során.

Anna: Nekem is a Hétvége az első meghatározó antióchiás élményem. Nem voltam az a kiemelkedően lelkes újonc. Nálam ez később, az imatálkozók és egyéb közösségi alkalmak alatt érett be, amikor feladatot kaptam és megtapasztalhattam, hogy milyen csodálatos a közösségért és az újoncokért dolgozni.

Milyen szerepet tölt be most az Antióchia az életetekben?

nom, illetve hogy a hitemmel, Istennel való kapcsolattal merre haladok, hova kéne fejlődnöm és mindez egy-egy elejtett mondat vagy beszélgetés által.

Zoltán: Az Antióchia maga egy élmény, mely számomra két fontos elemből épül fel: a hitből és a közösségből. Közösségünket többek között a közös értékrend, világnézet és a keresztény hit kovácsolja össze. Először azért kezdtem el imatálkozókra járni, mert ezen keresztül mélyíthettem hitemet, ismerhettem meg Istent egyre jobban. Az Antióchiának köszönhetem megtérésemet, hogy szentségekhez járulhattam, és hogy elindított az Isten felé vezető úton. Valamint a második fontos elem: az emberek barátsága, a közösség. Krisztus keresése és követése elválaszthatatlan az emberekkel való szeretetkapcsolat építésétől. Nemcsak az imatálkozókon találkozunk egymással, hanem sok közös programot, táborot, kirándulást is szervezünk, melyek során igazán jó barátságok szövődnek. Nagy örömmel tölt el, hogy antióchiás lehetek, és hogy együtt dolgozhatunk Isten dicsőségére.

Az Antióchia nyitott és befogadó közösség. Célunk, hogy őszi és tavaszi Hétvégéink, majd heti imatálkozóink során minél több fiatal átélhesse, milyen egy valódi, krisztusi közösséghez tartozni, ahol a lelkiség mellett a közös programok, élmények is fontos szerepet játszanak. Ennek részeként nagy szeretettel várjuk a 17-25 éves érdeklődők jelentkezését következő Hétvégénkre!

Végző Tamás

tamas.vegso@gmail.com

Az Árpádházi Szent Imre herceg-díjról

fogadják szeretettel tájékoztatásunkat s kérésünket

A kereszténység évezredek működésének, alakulásának, értékrendjének fenntartója, meghatározó kerete a közösség. Az imádság, a gondoskodás, a szabadidő kulturált eltöltése, hétköznapjaink és ünnepnapjaink eseményei mind e kereten belül kötnek kisebb vagy nagyobb közösségekhez, amelyeknek a templomhoz társuló legnagyobb egysége a szentmise.

Az alapítók szándéka, hogy ezen módon is hitet tegyenek a közösségépítés – jelen társadalmi környezetben – kiemelkedően fontos ténye mellett, és ezen szerény jelképpel ösztönözzék az egyházközség azon tagjait, akik e cél érdekében önzetlenül és hűségesen vállalnak szerepet. Az alapítók hangsúlyosan szeretnék jelezni, hogy a hűséget meghatározó feltételnek tekinti, mint olyan értéket, amely nem egy szerencsés pillanat adománya, hanem csak hosszú esztendő – legalább egy évtized – elkötelezettségével szerezhető meg. Alapítók a díjat tehát minden esztendőben azon személynek szánják, aki a Ciszterci Szent Imre Egyházközség elkötelezett tagja s e közösségben végzett tevékenysége a fentiekkel párhuzamos.

A díjazás

A hívek írásban jelölhetnek és adományozók lehetnek. Az adományozó nevét a Díjazottak könyve rögzíti. A díjat az év végi hálaadás alkalmával, a szentmisén nyújtják át a díjazottnak. A pénzforrást kizárólag adományok fedezhetik, ezzel is szorgalmazva, serkentve a közösség összefogását. Ezen összeg 100.000 Ft.

A kuratórium

A kuratóriumot 7 fő alkotja: a mindenkori plébános, a díj alapítói, az egyházközség világi elnöke és a díjazottak. Utóbbiak kimenő rendszerben, tehát a legrégebben díjazott helyébe a friss díjazott lép, ilyen módon szolgálva a kuratórium megújulását. Minden döntéshez 5 azonos igen szavazat szükséges. A kuratórium döntéseit a Díjazottak könyve rögzíti.

2014. Szent Imre herceg ünnepén: *az alapítók*

Mindazon Testvérek, akik egyetértenek a fentiekkel és szívesen jelölnének és/vagy lennének adományozók:

- **a jelölt nevét, valamint saját nevüket és elérhetőségüket tegyék zárt borítékba, és a sekrestyében vagy a plébánia irodán adják le. A borítékra csak ennyit írjanak: Szt. Imre-díj jelölés.**
- **akik szívesen lennének adományozók, azok akár banki átutalással, akár csekken, akár zárt borítékban megtehetik ezt a sekrestyében vagy a plébánia irodán. Minden esetben jelezzék nevüket, elérhetőségüket, valamint a célt: Szt. Imre-díj adomány. OTP Bank Zrt. számlaszám: 11711034-20422158**

Köszönjük szíves figyelmüket!

egy LÉPCSŐ-vel többet

Kedves Testvérek, plébániánk két **kiadványával** találkozhatnak rendszeresen – mindkettő a tájékoztatást szolgálja a maga szerepe szerint. A **Hírlap/Közösségre fel!** a híreket szállítja, a **Lépcső** folyóirat pedig színvonalas olvasnivalót szeretne közreadni, egyre alakítva, tágítva azt a szellemi műhelyt, amelynek meghatározói a Szent Imréhez kötődő hívek. Fentiek okán a Plébánia elvi **döntése** talán helyes: nem csak a Hírlap, hanem az igényes nyomdatchnikával készülő Lépcső is ingyenesen áll a Testvérek rendelkezésére, hiszen minden, amink van, Önök által a miénk. Lábunkat **megpróbáljuk** minden részen megvetni, így időről-időre támogatást szerezni a lap nyomtatásához; e számunkat például kerületünk Önkormányzata segíti. Ennek ellenére, ami az anyagi forrásokat illeti, nincs módunk hátradólni. Jólesik számos Olvasó azon figyelme, készsége, amelyet a Lépcső legutóbbi megújulása óta tapasztalunk, ezért – évente **egyszer** – kérjük, hogy legyen e lap „részvényese” azon régi igazság kíséretével, miszerint a sok kicsi sokra megy. *Hálás köszönettel!*

A csekk az egyik lehetséges mód, természetesen akinek a banki átutalás jobban kézre esik, járjon azon az úton (Szt. Imre Alapítvány, OTP Bank Zrt. számlaszám: 11711034-20422158), illetve hozzájárulását zárt borítékban a sekrestyében vagy a plébánia irodán is szeretettel fogadjuk. Mindhárom esetben feltétlenül tüntessék fel, írják rá a célt: Lépcső.

Amely példát mutat, de nem riaszt el

B E M U T A T K O Z I K A L A S Z L O V S Z K Y - Z Ö L D Y H Á Z A S P Á R

Anna Ide születtem, a Szentimrevárosba. Családommal már kisiskolás koromtól a plébániához tartozó Szent Imre-kápolnába jártunk misére és hittanra. Felsőskoromban jöttünk át a „nagytemplomba”, amikor a kápolnában megszűnt a hittanoktatás. Nem is volt kérdés, hogy a Szent Imre Gimnáziumba járjak. Felső voltam, amikor megalakult a schola Zita néni vezetésével, de más egyéb feladatot is elláttunk, mint például a templom díszítése. Nagyon sokat tanultam az akkor szolgálattevő Ilonka nénitől.

Máté A mozgalmi katolikus élet több generáció óta a családom sajátja, ennek minden jellemzőjével (Te nem az Acsay Ilus unokája / Zöldy Pali fia stb. vagy? versus mozgalmi árvák). A tudatos tenni akarásba nőttem bele, ez adottság volt számomra, természetes közegemnek érzem ezt. Nagyszüleim Jézus melletti tanúságtétele az ötvenes években vagy szüleimé a

nyolcvanas években felelősségteljes útravalót jelentenek. Több templom, közösség és plébánia után a gimnáziumba felvételizve, 1994-ben kerültem a Szentimrevárosba, a második „új” ciszter évfolyamba, de még mint „Jóskás” érettségiztem. A plébániához való mély kötődésemet az Antióchiának köszönhetem, a hatodmagammal áthozott gyertyaláng azóta is lobog. Ez a kapocs volt az, amely a műgyetemi tanulmányok, majd doktori három éve alatt tovább mélyült, meghívtást kaptam több közösség lelkigyakorlatára, bekapcsolódtam a hitoktatásba. Nagyon megtisztelő volt, mikor a plébános atya felkért, hogy legyek az áldoztatói csapat tagja – eszköznek lenni mások Úrral való találkozásában mély élmény számomra.

Együtt Kapcsolatunk hajnalától a kilences misére kezdtünk el járni, Anna ekkor még néha énekelt a scholában. Nem volt kétséges, hogy – miután részt vettünk a jegyesoktatáson – a templomban tartjuk az esküvőnket. A saját élményünket és tréneri háttérünket hamarosan a másik oldalról is kipróbálhattuk, mint előadók és családbefogadók. Bár, amikor elkészült első lakásunk, megpróbáltunk sétatávolságon belüli plébániai közösséget keresni, de rövid időn belül újra csak a Szent Imrében találtuk magunkat. Sok szál köt minket az esküvőnkön is celebráló Ipoly atyához, így izgalommal vártuk az új kezdetet-folytatást. Ott voltunk a kilences mise újragondolásán, igyekeztünk minden tudásunkat beletenni a jegyesoktatás megreformálásába, és hétvégét vezetve, családokat fogadva próbáltunk hasznosak lenni. Az Antióchia 15 éves évfordulóján, újra találkoztunk az akkor vezetőtársammal, az akkor élményen – egyszer már sikerült egy közösséget létrehozunk – nekibátorodva, és Ipoly atya hathatós tá-

mogatásával megalakult a Házasság Sátor családok közösség, amely azóta is fontos töltékező tere életünknek. A közösségünket építő szolgálatnak tartjuk az évenként megrendezett Főzőnapot. Máté 2015 tavasza óta a képviselőtestület tagja, ősz óta pedig a közösség, azaz a hívek bizalma jeleként, világi elnökként dolgozik. Az Antióchiában igyekszünk műhelyező házaspárként jelen lenni. Ez egy fontos reflexió pont arra, hogy hova jutottunk a saját fiatalságunkból és merrefelé tartanak a gyermekeink. Borbála és Benedek a Don Bosco Iskola tanulói, Máté és Dániel a Don Bosco Óvodába járnak, Magdolna pedig az otthon melegét élvez. Velük igyekszünk megtalálni az utat, amely példát mutat, de nem riaszt el, hogy ők is megtapasztalják azt, amelyet mi gyermekként, majd fiatalokként itt a Szent Imrében, az egyházból megélhettünk.

1947. november 3. Halottak napja. Este 6 órakor, Mozart Requiemjét adtuk elő templomunkban, ének- és zenekarral. A templomot zsúfolásig megtöltő hallgatóság kezébe adtuk a Requiem latin és magyar szövegét.
1947. november 8. Hirdetésünkben ezt mondtuk: Két darab, ezer-ostyás kelyhünk, hála Istennek, már nem elegendő Híveink áldoztatásának zavartalan megoldásához. Egy új, harmadik kelyhet kell szereznünk, mely

1949. november 5. Plébániánk védőszentjének, Szent Imre hercegnek ünnepe. Reggel 9 órára várjuk szentmisére fiataljainkat, 14 éves korig, a legkisebbeket szülői kísérettel, hogy a szentbeszédes szentmise végén, az Oltáriszentséggel megáldhassuk a gyermekeket. Aki délelőtt iskolában van, az délután jöjjön el a templomba, szentórára, hogy ennek végeztével megkaphassa a Szent Imre-napi áldást.

Arany oldalak

METSZETEK A HISTORIA DOMUSBÓL

- 3000 Forintba kerül. Templomunk Búcsú-ünnepén, ha lehetséges, tégy nagyobb adományt a perselybe, hogy az új áldoztató kelyhet el tudjuk készíttetni, és Karácsonykor fennakadás nélkül tudjunk áldoztatni. Az új áldoztató kehely nemcsak a templomé, hanem a Tiétek is lesz. Az esetleges arany, ezüst felajánlásokat, a sekrestyében, vagy a Plébánián lehet átadni.
1948. november 2. Halottak-napján, este 6 órai kezdéssel, Verdi Requiemjét adta elő templomunkban a Budapesti Kórus, a Székesfővárosi Szimfónikus Zenekar közreműködésével. Vezényelte: Forrai Miklós.
1948. november hó. Figyelmeztettük Híveinket: A szerzetes rendek részére csak a templomban kérünk Híveinktől adományokat. A gyűjtőívvel házaló kéregetők, nem a mi megbízottjaink. Ezeknek ne adjon senki, mert nem a mi megkérésünk alapján jelentkeznek, és nem igaz úton járnak. Akik viszont az elmúlt vasárnapon perselyünkbe adakoztak, így juttattak kenyeret a nehéz helyzetben lévő Szent Imre-városi szerzetesek asztalára, azoknak fizessen meg a Jó Isten!
1948. november 5. Ez a nap templomunk búcsú-napja. A rákövetkező vasárnaptól kezdve, minden vasárnap este, a harangszó elhangzása után, a Budapesti Cisztercierek együtt mondták el templomunkban az esti zsolozsmájukat.
1948. november 7. El ne felejtétek! Minden kedden és pénteken, este 1/2 7 órakor, az Édesapák és Édesanyák hittan-órája van!
1949. október 30. Megemlégtettük, hogy: Holnap, október 31-én, hétfőn este, mondjuk utoljára, október hónap alkalmából a Szentolvasót templomunkban. Kérünk Benneteket, hogy ne hagyjátok abba a Rózsafüzér imádkozását, hanem családokban mondjátok el közösen, mindennap legalább egy-egy tizedet!
- Halottak Napjának előestéjén, a közös ájtatosság után, Brahms Requiemjét adja elő a Budapesti Kórus, szimfónikus zenekari kísérettel.
1949. november 6. A Szent Imre-napját követő vasárnap, november 6-án, ünnepeltük templomunk Búcsú-napját. A nagymisét, Endrédy Vendel, zirci apát, mondta, a szentbeszédet pedig, a Budai Ferences-templom plébánosa, P. Gábris Grácián, tartotta.
1949. november 7. Ettől a hétfői naptól kezdve, minden reggel, 1/2 8 órakor, szentbeszédes, reggeli imádságot mondtunk templomunkban. Arra kérjük a kedves szülőket, hozzák el gyermekeiket a Reggeli Ájtatosságra vagy ha a szülők nem tudnak eljönni, küldjék el gyermekeiket a templomba! A Reggeli Ájtatosságokon, a Prima első zsoltarát énekeltük, a másik két zsoltar helyett pedig, 5 perces katekézist tartottunk a tanév minden hétköznapján. Ezt a továbbiakban is állandósítani akarjuk.
1951. X. 10. Közelgő templom-búcsúnkra ének-gyakorlással készülünk. Híveinkkel a próbákat kedden és pénteken, délután 3/4 6-kor tartjuk a templomban, mert azt akarjuk elérni, hogy ünnepünkön szépen menjen az éneklés. Minthogy az énekpróba csak negyedórát tart, az erre vállalkozóktól pontos megjelenést kérünk.
1951. X. 14. A jövő vasárnapi perselyezés hazánk 8 katolikus középiskolájának és internátusának a segélyezését szolgálja. A november 1-i perselypénzt viszont, teljes egészében, a munkaképtelen, öreg és beteg szerzeteseink javára fordítjuk.
1951. XI. 11. Nyilvánosan a mai napon ünnepeljük templomunk védőszentjét, Szent Imre herceget. A délelőtt 10 órai szentmisét, dr. Beresztóczy Miklós, prototárius kanonok, általános érseki helynök, végzi. A szentbeszédet pedig dr. Bárdy Ferenc, apátplébános, mondja. Délután 6 órakor, ünnepélyes vesperás, szentségi áldással. Az ünnepi sorozat záró-aktusa, az este 7 órai szentmise, ereklye betétellel.

Talán egyetemista koromban jutott eszembe, vajon mi köze lehetett Kosztolányinak a róla elnevezett térhez. Azelőtt, hallottuk idősebbektől, Lenke térnek hívták. Környékünk utcanévadásának története megérne egy elemzést. Hogy miképpen próbáltak itt hagyományt teremteni és hagyományokat átírni. 1945 után például a kerület főutcája Bartók Béla nevére kapta, a Körtér Móricz Zsigmondét, így jutott köztér a *Hajnali részegség* költőjének is. Amúgy a Nyugat nagy

1913-as műfordításkötetének (*Modern költők*) nagy sikere óta Kosztolányi kétségtelenül a magyar versfordítás jeles mesterének számított, rendszeresen foglalkozott nyelvi-irodalmi műhelymunkával, különösen fontos volt számára a költői mű (annak tekintette a fordítást is) ritmikája, zeneisége. Műfordítói tevékenységének kutatásában valahogy elkerülte a figyelmet a Szent Imre himnuszok kis kötetét. Talán az életmű most folyó kritikai kiadásában sorra kerül, tudomásom szerint

friss illat, csupa zengés, csupa szín

K O S Z T O L Á N Y I S Z E N T I M R E H I M N U S Z A I

Cikkünk szerzője művelődéstörténész, a Varsói Egyetem tanára, József Attila-díjas író, 12 önálló könyve látott napvilágot. Az egykori József Attila (most Szent Imre) Gimnáziumban érettségizett 1963-ban, szűkebb hazája a Szentimreváros. Szenvedélye a csavargás az Adriától a Balti-tengerig. Legutóbb az ünnepi könyvhétre jelent meg *Hogy állunk a számvetés-sel?* című, közéleti írásait tartalmazó kötete a Nap Kiadónál.

BARANKOVICS
ALAPÍTVÁNY

csia
Szent Imre Alapítvány

nemzedékének vidéki városokból a fővárosba érkező íróihoz hasonlóan ő szintén Budán – ha nem is a Szentimrevárosban – a Bartók Béla úton telepedett le. A névadás gesztusában akkor föltehetően nem a mára kissé elfeledett himnuszfordítások játszottak szerepet. Az 1930 májusában kezdődő Szent Imre év (a királyfi halálának 900. évfordulója) alkalmából jelent meg az Atheneum irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában a szentet dicsőítő tizenhárom himnusz – eredeti latin nyelven és Kosztolányi mívés magyar fordításában. A költő ekkor a magyar és nemzetközi irodalmi élet megbecsült alakja (abban az évben lett a Kisfaludy Társaság tagja és a PEN Club magyar tagozatának elnöke). Kilencedfél évtized távolából visszatekintve az 1930-31-es ünnepségsorozat irodalmi terméséből talán a leginkább időt álló alkotás az igényes grafikával kibocsátott kis kötet.

Kissé archaizáló nyelven szól itt a költő idézve régi irodalmunk hangulatát. Így az első himnuszban:

„Vigadj szülő Pannónia,
mert dicső ez te fiad
Nincs az virtusának híja
S az mennyben öröm riad.

Sarjadván királyi vérből
Imre Hertzeg földre jött
Ídvessége égbe ért föl
és Isten növelte őt.”

Takács László klasszika-filológus foglalkozik vele. De föltétlenül érdemes volna a szélesebb olvasóközönség számára is közre bocsátani. Annak idején a *Nyugatban* az ókor kutató író és történész így méltatta: „Nem minden sora pontos fordítása az eredetinek, de minden sora az eredetinek ihletét és áhitatát, kristályos egyszerűségét és naiv báját sugározza. /... / Kedves könyv, drága könyv, csupa friss illat, csupa zengés, csupa szín.”

Hallgassuk végül az *Are flos nobilium* magyar sorait:

„Idvez légy, te jók virága, régi törzsök sarjadéka,
Tündöklő tükkör, te drága szentség regulája, példa.
Jó reménység rossz időbe, csillag annak,
aki szenved,
Föld pirosló rózsatóje, lámpáskája a hiveknek.
Kincses-kamaránknak éke, fényes liliom az völgybe,
könnyezőknek könnyű béke, kérlelünk mi
könyörögve,
Az gonosznak légy te féke, Imre, úzd el mind-
örökre.”

Kiss Gy. Csaba

Jelen írás a szerző „Szentimrevárosi Athenas” címmel indított sorozatának része, amely kerületünk irodalomtörténeti múltjáról készített tartalmas pillanatfelvételeket.